

KROK K SAMOSTATNOSTI MATERSKÝCH CENTIER

PRÍNOS MATERSKÝCH CENTIER A MOŽNOSTI ICH PODPORY

PHDR. MÁRIA JACKOVÁ, MPH.,
MPSVR SR

Obsah

- **MPSVR SR – z histórie spolupráce**
- **Projekt OP ZaSI Rodina a práca**
- **Možnosti financovania v novom OP Ľudské zdroje**

ODBORNÁ SPOLUPRÁČA

- Podpora MC Bambino Poprad
- 2005 odštartovaná spolupráca s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny - podpora májového koncertu ku Dňu matiek v Národnom tenisovom centre, súťaž Zamestnávateľ ústretový k rodine (link, od roku 2011 členstvo v komisii súťaže).
- Projekt EQUAL - spolupráca pri implementácii projektu Veneta z iniciatívy EQUAL, financovaného z Európskeho sociálneho fondu.
- Lobbyingové aktivity MC pri presadzovaní materského centra ako zariadenia, poskytujúceho služby rodinám, ktoré sa ocitli v sociálnej núdzi do pripravovanej novely zákona o sociálnych službách.

ODBORNÁ SPOLUPRÁCA

- zákon o sociálnych službách

- § 56 Denné centrum
- (1) V dennom centre sa poskytuje sociálna služba počas dňa fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom alebo vnučkou.
- (2) V dennom centre sa najmä
 - a) poskytuje sociálne poradenstvo,
 - b) zabezpečuje záujmová činnosť

PODPORA

ZO STRANY VEREJNEJ SPRÁVY

- **Materské centrá - partner verejnej správy pre vykonávanie prevencie vzniku krízy v rodine podľa §10 Zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele** , ktorú majú obce a mestá v zmysle §75 spomínaného zákona vykonávať v rámci svojej samosprávnej pôsobnosti.
- Najefektívnejšie pôsobenie preventívnych aktivít je možné dosiahnuť, ak subjekty vykonávajúce prevenciu sú prirodzene akceptované cieľovou skupinou a účasť na aktivitách je dobrovoľným rozhodnutím účastníkov.

HLAVNÉ CIELE spoločného projektu MC v rámci iniciatívy Equal ESF

- 2005 -2007 **Svet vnímame rôzne a preto spolu dokážeme viac“ – materské centrá pri presadzovaní rovností príležitostí na trhu práce** - projekt financovaný Európskym sociálnym fondom v rámci iniciatívy Equal, ktorý realizuje rozvojové partnerstvo Veneta (Inštitút pre verejné otázky, Únia materských centier a Akadémia vzdelávania).
- UMC, spolu s partnermi projektu, po zrealizovaní výskumu a jeho zhodnotení chce v spolupráci s ďalšími renomovanými organizáciami participovať na vytvorení legislatívnych mechanizmov, ktoré by prispievali k procesu tvorby ústretovejších zamestnaneckých politík voči ľuďom s rodičovskými povinnosťami.
- Základnými piliermi projektu sú:
- Partnerstvo národné a nadnárodné: Španielsko, Taliansko, Nemecko, Slovensko
- Rovnosť a vyzdvihnutie filozofie rovnocennosti

Veneta

Projekt Veneta sa realizuje v 3 úrovniach:

1. Sociologický výskum

- Garant výskumu: Inštitút pre verejné otázky
- Agentúra FOCUS
- - mapovanie situácie a skúseností žien-matiek a mladých rodín
- - získanie informácií o príčinách porušovania rovnosti príležitostí na trhu práce u uchádzačovo zamestnanie s rodičovskými povinnosťami
- - hľadanie možností ich odstraňovania cez legislatívny proces

2. Vzdelávací modul PR zručností

- Garant vzdelávania: Akadémia vzdelávania
- - skvalitňovanie komunikačných zručností operátoriek v MC
- - senzibilizácia zamestnávateľov v regiónoch a ich motivácia vytvárať prorodinnú kultúru vo firmách, podnikoch
- - senzibilizácia verejnosti k situácii matiek s maloletými deťmi

3. Programy v materských centrách

- kiosky v MC (internet, kariérne poradenstvo, tlačoviny s voľnými pracovnými miestami pre nezamestnané mamy)
- edukačný program pre deti zameraný na akceptovanie rôznorodosti ako výhody
- organizácia spoločenských podujatí (koncerty, divadielka, výstavy detských prác

Národný projekt

OP ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNA INKLÚZIA

RODINA A PRÁCA

- **Implementačná agentúra OP ZaSI**

Implementačná agentúra pre Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia (IA ZaSI) je od 01.04.2014 nový názov organizácie Fond sociálneho rozvoja (FSR), ktorý bol zriadený Ministerstvom práce sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVR SR) v roku 2005 ako rozpočtová organizácia. Súčasťou tejto zmeny bolo zrušenie Sociálnej implementačnej agentúry (SIA) zlúčením s FSR.

- **<http://www.iazasi.gov.sk/sk/narodny-projekt-rodina-a-praca>**

- **Podpora vytváranie prorodinného pracovného prostredia a podmienok pre zosúladenie rodinného a pracovného života.**

-

ŠPECIFICKÉ CIELE PROJEKTU

RODINA A PRÁCA

Podpora vytváranie prorodinného pracovného prostredia a podmienok pre zosúladenie rodinného a pracovného života.

- **Zlepšenie možností pre zosúladenie rodiny a práce pre rodičov;**
- **Zvýšenie zamestnanosti žien s deťmi vo veku do 6 rokov;**
- **Osveta k vytváraniu podmienok prorodinného pracovného prostredia**

Cieľové skupiny

(v zmysle Programového manuálu OP ZaSI

www.esf.gov.sk)

- zamestnanci s rodinnými povinnosťami (najmä ženy s deťmi v predškolskom veku)
- uchádzači a záujemcovia o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami,
- uchádzači a záujemcovia o zamestnanie s dôrazom na osoby s problémami pri zosúladovaní pracovného a rodinného života,
- zamestnávateľia, SZČO, malí a strední podnikatelia.

HLAVNÁ AKTIVITA 1

PROJEKTU RODINA A PRÁCA

- **Hlavná aktivita 1: Priama podpora zamestnávateľov pri zavádzaní konkrétnych opatrení a služieb (realizované žiadateľom)**

Cieľ aktivity: Zlepšenie možností pre zosúladenie rodiny a práce pre rodičov

- podpora pri vytváraní inovatívnych zariadení pre poskytovanie služby starostlivosti o deti (preplácanie nákladov na opatrenia zamerané na zosúladenie rodinného a pracovného života - najmä vychovávateľky pre deti, v rámci možností po konzultácií s EK aj forma podpory zriaďovania a výbavy tzv. detských kútikov);

HLAVNÁ AKTIVITA 2

PROJEKTU RODINA A PRÁCA

- **Hlavná aktivita 2: Ciel' aktivity: Zvýšenie zamestnateľnosti žien s deťmi vo veku do 6 rokov**
- podpora **vytvárania flexibilných pracovných miest pre osoby** s rodičovskými povinnosťami, najmä ekonomicky neaktívne ženy s deťmi pred nástupom do školy (cca. do veku 6 rokov) - preplácanie ceny práce pri vytvorení flexibilného PM a zamestnaní nezamestnanej matky resp. rodiča s deťmi v predškolskom veku na obdobie 1 roka (následná udržateľnosť 6 mesiacov?);
- podpora **pri vytváraní flexibilných foriem práce** vrátane finančných nákladov, pokiaľ je miesto obsadené rodičom, najmä matkou, ktorá je na materskej resp. rodičovskej dovolenke alebo po návrate s materskej/rodičovskej dovolenky – preplatenie nákladov pri vytvorení pracovného miesta najmä v zmysle § 49, 49a) a 52 Zákonníka práce (kratší pracovný čas, delené pracovné miesto alebo telepráca), flexibilný pracovný čas a pod.;

-

HLAVNÁ AKTIVITA 3: Strategická podpora zamestnávateľov pri vytváraní prorodinného pracovného prostredia (aktivita realizované žiadateľom a partnerom ŠÚ SR)

- *Cieľ aktivity:* **Osveta k vytváraniu podmienok prorodinného pracovného prostredia**
- Auditovanie vybraných zamestnávateľov skupinou tzv. rodových audítorov/iek, ktorí boli vyškolení Medzinárodnou organizáciou práce (ILO) v rámci NP Inštitút rodovej rovnosti;
- uskutočnenie celoštátneho výskumu Time Use Survey partnerom projektu – Štatistický ústav SR. Štatistické zisťovanie využitia času (TUS) je harmonizované zisťovanie o využití času v domácnostiach a zosúladení rodiny a práce podľa požiadaviek Eurostatu na základe podmienok špecifikovaných v Nariadení Rady Európy č. 322/97;
- na základe zistených skutočností v auditoch a TUS vypracovanie **Koncepcie zosúladovania rodinného a pracovného života v SR;**
- poradenstvo a supervízia zamestnávateľov pri vytváraní plánov a opatrení na podporu zosúladenia rodinného a pracovného života a rodovej rovnosti;
- vzdelávanie aktérov rozhodovacích procesov o dôležitosti uplatňovania rodovej rovnosti a zosúladenia rodinného a pracovného života.
-

FINANČNÁ ALOKÁCIA A VÝSTUPY

- *Finančné prostriedky na hlavné aktivity – 20,36 mil. EUR*
- *Finančné prostriedky na podporné aktivity - žiadateľ (riadenie projektu, publicita,) 2,6 mil. EUR*
- **Výsledky (výstupy) projektu**
 - **Zníženie rozdielu v miere zamestnanosti medzi ženami a mužmi zvýšením zamestnanosti matiek s malými deťmi;**
 - **Zlepšenie podmienok pre zosúladenie rodinného a pracovného života;**
 - **Odbúranie rodových stereotypov voči matkám na trhu práce;**
 - **Zvýšenie počtu inovatívnych zariadení služieb starostlivosti o deti;**
 - **Zavedenie flexibilných práce a prelomenie bariér u zamestnávateľov pre ich uplatňovanie;**
 - **Zvýšenie znalostí zamestnávateľov o výhodách zosúladenia rodinného a pracovného života;**
 - **Získanie poznatkov pre nastavenie koncepčných riešení.**

NOVÉ PROGRAMOVÉ OBDOBIE EURÓPSKÝCH ŠTRUKTURÁLNYCH A INVESTIČNÝCH FONDŮV

- Operačný program Ľudské zdroje

Tabuľka: Rozdelenie finančného plánu OP Ľudské zdroje podľa prioritnej osi, fondu, kategórie regiónu a tematického cieľa

Prioritná os	Fond	Kategória regiónu	Tematický cieľ	Podpora Únie	Národné finančné prostriedky	Finančné prostriedky spolu
Prioritná os 3	ESF	MR, VR	Tematický cieľ 8	845 924 737	162 869 072	1 008 793 809
Prioritná os 4	ESF	MR, VR	Tematický cieľ 9	294 699 291	73 972 687	368 671 978

AKTUALITY MPSVR SR

- Schválenie Celoštátnej stratégie rodovej rovnosti a Akčného plánu rodovej rovnosti na roky 2014-2019;
- Súhrnná správa o stave rodovej rovnosti na Slovensku.

SÚHRNNÁ SPRÁVA O STAVE RODOVEJ ROVNOSTI NA SLOVENSKU ZA ROK 2013

- Správa schválená uzn. vlády SR č. 337/2014 z 9. júla 2014
- Zmena uznesenia - Správa sa bude každoročne predkladať do 30. júna
- Výbor pre ľudské práva a národnostné menšiny Národnej rady SR prerokoval správu dňa 9. 10. 2014 pod číslom materiálu 1092 a zobral správu na vedomie.

SÚHRNNÁ SPRÁVA ZA ROK 2013

- Zameraná na:

RODIČOVSTVO A ZOSÚLAĐOVANIE

RODINNÉHO A PRACOVNÉHO ŽIVOTA

1. ČASŤ LEGISLATÍVA, POLITIKA A SPOLOČENSKÉ DIANIE

ZÁKLADNÉ ZISTENIA V OBLASTI RODOVEJ ROVNOSTI:

- **ZAMESTNANIE A TRH PRÁCE;**
- **VZDELANIE, VEDA, VÝSKUM;**
- **PARTICIPÁCIA NA ROZHODOVANÍ;**
- **SOCIÁLNE VYLÚČENIE A RIZIKO CHUDOBY;**
- **DEMOGRAFIA A ZDRAVIE;**
- **RODOVO PODMIENENÉ NÁSILIE A KRIMINALITA.**

2. ČASŤ

ANALYTICKÁ ČASŤ

- **RODOVÁ ROVNOSŤ, RODINA A ZOSÚLAĐOVANIE PRACOVNÉHO A RODINNÉHO ŽIVOTA**
- **FORMY A PREMENY RODINY**
- **PREHĽAD A REKAPITULÁCIA ZÁVÄZKOV ČLENSKÝCH KRAJÍN EÚ**
- **AGENDA ZOSÚLAĐOVANIA PRÁCE A RODINNÉHO ŽIVOTA NA SLOVENSKU (LEGISLATÍVA, ŠTATISTIKY POSKYTOVANÝCH PRÍSPEVKOV, FLEXIBILITA PRACOVNÉHO ČASU A ORGANIZÁCIE PRÁCE**
- **STAROSTLIVOSŤ O DETI A ZÁVISLÝCH ČLENOV RODINY, DOSTUPNOSŤ A KVALITA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB, VYUŽÍVANIE SLUŽIEB STAROSTLIVOSTI O DETI, DOMÁCA SFÉRA A STAROSTLIVOSŤ O DETI**
- **RODIČOVSTVO A NEPLATENÁ PRÁCA –NÁZORY NA ÚLOHU ŽIEN V RODINE, RODOVÉ ROLY V RODINE, NA STAROSTLIVOSŤ O DETI, DISTRIBÚCIA NEPLATENEJ PRÁCE, PRÍJMOVÁ ROVNOVÁHA MEDZI PARTNERMI**

Súhrn indikátorov rodovej rovnosti

Indikátor	Ženy		Muži		Rodový rozdiel	
	SK	EÚ-28	SK	EÚ-28	SK	EÚ-28
Miera zamestnanosti (v %, 20 – 64 rokov, 2013, ŠÚ SR a Eurostat)	57,8	62,3*	72,2	74,5*	14,4	-12,2
Miera zamestnanosti (v %, 15 – 64 rokov, 2013, ŠÚ SR a Eurostat)	53,3	58,5*	66,4	69,6*	13,1	-11,1
Miera zamestnanosti mladých (v %, 15 – 24 rokov, 2013, ŠÚ SR a Eurostat)	16,2	30,7*	24,5	34,7*	8,3	- 4
Miera zamestnanosti starších (v %, 50 – 64 rokov, 2013, ŠÚ SR)	48,7	n.a.	62	n.a.	13,3	n.a.
Miera nezamestnanosti (v %, všetky vekové skupiny, 2013, Eurostat)	14,5	10,9	14	10,9	-0,5	0
Miera nezamestnanosti mladých (v %, 15–24 rokov, 2013, ŠÚ SR)	31,6	n.a.	34,9	n.a.	3,3	n.a.
Miera nezamestnanosti starších (v %, 50 – 64 rokov, 2013, ŠÚ SR)	12	n.a.	11,1	n.a.	-0,9	n.a.
Rodový mzdový rozdiel v neupravenej forme (v %, 2012, Eurostat)					21,5%	16,4%
Rodový mzdový rozdiel v neupravenej forme (priemerná hodinová mzda) (v EUR, 2013, Trexima)	4,81	n.a.	5,86	n.a.	17,9%	n.a.
Priemerná hodinová mzda v nepodnikateľskej sfére (v EUR, 2013, Trexima)	4,88	n.a.	5,48	n.a.	11%	n.a.
Priemerná hodinová mzda v podnikateľskej sfére (v EUR, 2013, Trexima)	4,78	n.a.	5,92	n.a.	19,2%	n.a.

Súhrn indikátorov rodovej rovnosti

Rodová distribúcia neplatenej práce rodičov detí do 6 rokov (hod./týždeň, ISSP 2012)	59,8	n.a.	27,9	n.a.	31,9 hod/týž	n.a.
Celková dotácia platenej a neplatenej práce rodičov detí do 6 rokov (hod./týždeň, ISSP 2012)	99,3	n.a.	74,6	n.a.	24,7 hod/týž	n.a.
Rozdiel v mierach zamestnanosti 20 – 49 ročných žien s deťmi od 0-6 rokov veku a bez detí (v p.b., 2012, EC)					-31,8**	-9,7**
Rozdiel v mierach zamestnanosti 20 – 49 ročných mužov s deťmi od 0-6 rokov a bez detí (v p.b., 2012, EC)					12,2**	11,4**
Podiel absolventov vysokých škôl (v %, 2012, všetky školy a všetky formy štúdia, MŠVVaŠ SR)	64	n.a.	36	n.a.	28	n.a.
Miera rizika príjmovej chudoby (v %, 2012, EU SILC, Eurostat)	13,3	17,6	13,2	16,3	0,1	1,3
Miera rizika príjmovej chudoby starších (v %, 65 a viac rokov, 2012, EU SILC, Eurostat)	9	16,4	5,9	12,1	3,1	0
Miera rizika príjmovej chudoby neúplných rodín (v %, najmenej 1 dieťa, 2012, EU SILC, Eurostat)					27,5	34,2
Miera rizika príjmovej chudoby jednočlennej domácnosti (v %, 2012, EU SILC, Eurostat)	17,5	25,8	23,5	24,8	6	-1
Miera rizika chudoby z príjmu zo zamestnania (v %, 2012, EU SILC)	23,9	n.a.	18,2	n.a.	5,7	n.a.
Miera pretrvávajúcej príjmovej chudoby (v %, 2011, EU SILC, Eurostat)	8	10,1	7,6	9,1	0,4	1
Miera materiálnej deprivácie (v %, 4 a viac položiek, 2012, EU SILC, Eurostat)	10,8	10,2	10,1	9,6	0,7	0,6
Miera rizika chudoby a sociálneho vylúčenia (v %, 2012, EU SILC, Eurostat)	21,3	25,7	19,7	23,8	1,6	1,9
Miera rizika chudoby a sociálneho vylúčenia starších (v %, 65+ rokov, 2012, EU SILC, Eurostat)	19	21,7	11,9	16,3	7,1	5,4
Priemerná mesačná výška sólo starobných dôchodkov (v EUR, 2012, Sociálna poisťovňa)	333,4	n.a.	427,8	n.a.	22%	n.a.

Súhrn indikátorov rodovej rovnosti

Miera rizika príjmovej chudoby (v %, 2012, EU SILC, Eurostat)	13,3	17,6	13,2	16,3	0,1	1,3
Miera rizika príjmovej chudoby starších (v %, 65 a viac rokov, 2012, EU SILC, Eurostat)	9	16,4	5,9	12,1	3,1	0
Miera rizika príjmovej chudoby neúplných rodín (v %, najmenej 1 dieťa, 2012, EU SILC, Eurostat)					27,5	34,2
Miera rizika príjmovej chudoby jednočlennej domácnosti (v %, 2012, EU SILC, Eurostat)	17,5	25,8	23,5	24,8	6	-1
Miera rizika chudoby z príjmu zo zamestnania (v %, 2012, EU SILC)	23,9	n.a.	18,2	n.a.	5,7	n.a.
Miera pretrvávajúcej príjmovej chudoby (v %, 2011, EU SILC, Eurostat)	8	10,1	7,6	9,1	0,4	1
Miera materiálnej deprivácie (v %, 4 a viac položiek, 2012, EU SILC, Eurostat)	10,8	10,2	10,1	9,6	0,7	0,6
Miera rizika chudoby a sociálneho vylúčenia (v %, 2012, EU SILC, Eurostat)	21,3	25,7	19,7	23,8	1,6	1,9
Miera rizika chudoby a sociálneho vylúčenia starších (v %, 65+ rokov, 2012, EU SILC, Eurostat)	19	21,7	11,9	16,3	7,1	5,4

Súhrn indikátorov rodovej rovnosti

Priemerná mesačná výška sólo starobných dôchodkov (v EUR, 2012, Sociálna poisťovňa)	333,4	n.a.	427,8	n.a.	22%	n.a.
Stredná dĺžka života pri narodení (v rokoch, 2012, ŠÚ SR)	79,45	82,4	72,47	76,8	6,98 rokov	5,6 rokov
Prípady pracovnej neschopnosti pre pracovné úrazy na 100 obyv. (2012, ŠÚ SR)	0,25	n.a.	0,5	n.a.	n.a.	n.a.
Samovraždy na 100 000 obyvateľov (2011, ŠÚ SR)	2,9	n.a.	17,4	n.a.	n.a.	n.a.

Súhrn indikátorov rodovej rovnosti

Politická participácia na európskej úrovni (v %, Európsky parlament, 02/2014, EC)	38	36	62	64	24	-28
Politická participácia na národnej úrovni (v %, národné parlamenty, 02/2014, EC)	19	27	81	73	62	-46
Politická participácia v národných vláдах (v %, 02/2014, EC)	7	28	93	72	86	-44
Politická participácia vo vedení regionálnych zastupiteľstiev (v %, 02/2014, EC)	0	14	100	86	100	-72
Politická participácia na regionálnej úrovni (v %, regionálne zastupiteľstvá, 02/2014, EC)	16	32	84	68	68	-36
Politická participácia na úrovni miest a obcí - primátori/ky a starostovia/tky (v %, 07/2013, EC)	22	14	78	86	56	-72
Politická participácia - vedenie politických strán s najmenej 5% miest v nár. parlamentoch (v %, 04/2013, EC)	0	12	100	88	100	-76
Miera participácie na riadení v najväčších firmách kótovaných na burze (v %, 10/2013, EC)	24	26	76	74	52	-48
Rodová skladba najvyššieho súdu (v %, 08/2013, EC)	54	35	46	65	-8	-30

SCHVÁLENIE NOVEJ STRATÉGIE A AKČNÉHO PLÁNU RODOVEJ ROVNOSTI

- Vláda SR schválila dňa 20.11.2014 uzn. č. 574/2014 Celoštátnu stratégiu rodovej rovnosti a Akčný plán rodovej rovnosti na roky 2014-2019

Strategické oblasti a priority:

- Ekonomická oblasť a trh práce
- Participácia v rozhodovaní
- Vzdelávanie, veda, výskum
- Dôstojnosť a telesná integrita
- Inštitucionálne a legislatívne zabezpečenie rodovej rovnosti
- Medzinárodná spolupráca a rozvojová pomoc

STRATEGICKÉ OBLASTI A PRIORITY

- Rodové nerovnosti v pracovnom procese, ale i iných oblastiach, spôsobuje na Slovensku niekoľko navzájom sa ovplyvňujúcich faktorov.
- Patria k nim najmä tradičné rozdelenie rodových rolí, nízka znalosť svojich práv a agendy rodovej rovnosti, nedostatok vyrovnávacích opatrení, ale v neposlednom rade aj nedostatok služieb pre lepšie zosúladenie rodinného a pracovného života.
- Strategické oblasti a v nich definované ciele a operačné ciele odrážajú najmarkantnejšie problémy a rodové rozdiely definované v stratégii a navrhnuté riešenia.

Oblasti intervencie stratégie rodovej rovnosti

1. Ekonomická nezávislosť a trh práce

- Ekonomická nezávislosť je nevyhnutnou podmienkou toho, aby ženy i muži mali kontrolu nad svojimi životmi a mali možnosť skutočného rozhodovania; rovnako zohráva rozhodujúcu úlohu v stabilite rodiny.
- V pracovnom procese sú ženy konfrontované s **horizontálnou i vertikálnou rodovou segregáciou**.

1. OBLASŤ INTERVENCIE EKONOMICKÁ NEZÁVISLOSŤ

Cieľ: 1. Posilňovanie ekonomickej nezávislosti žien odstraňovaním rodových rozdielov na trhu práce

Operačné ciele:

- **Znížiť rodový mzdový rozdiel dôslednejším uplatňovaním a dodržiavaním legislatívy;**
- **Odstraňovať horizontálnu a vertikálnu segregáciu na trhu práce;**
- **Vytvárať systémové predpoklady a opatrenia na zosúladovanie rodinného, osobného a pracovného života a tým zvýšenia zamestnanosti žien;**
- **Posilňovať princíp rovnosti a nediskriminácie vo sfére pracovnej a sociálnej politiky s osobitným dôrazom na znevýhodnené skupiny žien akým sú napr. Rómky, migrantky a ženy so zdravotným postihnutím**
- **Zviditeľniť ekonomický prínos hodnotu práce vykonávanej (prevažne) ženami v oblasti neplatennej práce a starostlivosti o blízke osoby a presadzovať jej vyváženejšiu deľbu medzi ženami a mužmi;**

2. OBLASŤ INTERVENCIE

2. Participácia v rozhodovaní vo verejnom a ekonomickom živote

- Medzi základné princípy demokratickej spoločnosti patrí požiadavka vytvárať všetkým ľuďom rovnaké príležitosti pre uskutočnenie ich pracovných či spoločenských ambícií, a to bez ohľadu na ich pohlavie. Ženy však majú stále **menšinové zastúpenie vo väčšine vrcholových orgánov** a ústredných orgánov štátnej správy. U mužov i žien sa zvyšuje záujem o volené funkcie v samospráve a v parlamente, čo sa prejavuje rastúcim počtom kandidátov a kandidátok vo všetkých typoch volieb. Úspešnosť kandidujúcich žien bola však nižšia ako u mužov a ženy samotné sa do verejného života zapájajú v podstatne nižšej miere.

2. OBLASŤ INTERVENCIE

PARTICIPÁCIA V ROZHODOVANÍ

Cieľ: 2. Zníženie rodových rozdielov v participácii žien a mužov v rozhodovacích pozíciách

- ***Operačné ciele:***

- Zvýšiť zastúpenie žien na rozhodovacích pozíciách v politickom živote, vrátane ich motivácie a možnosti kandidovať a participovať;
- Podporovať podnikanie žien vytváraním systémových opatrení vrátane zosúladenia rodinného a pracovného života;
- Zvyšovať zastúpenie žien v ekonomických rozhodovacích pozíciách.

3. VZDELÁVANIE, VEDA A VÝSKUM

- Orgány EÚ približne od polovice 90-tych rokov 20. storočia začali venovať zvýšenú pozornosť problematike **nízkeho zastúpenia žien vo sfére vedy a výskumu**. Diskurz, ktorý rozvinuli orgány Únie vo viacerých dokumentoch, umiestnil problematiku žien vo vede predovšetkým do kontextu politiky rovnosti príležitostí žien a mužov.
- Viaceré výskumy preukázali, že aj vo sfére vedy a výskumu, ako aj v akademických inštitúciách – tak v európskom, ako aj v domácom kontexte – pretrváva **vertikálna a horizontálna rodová segregácia**. Horizontálna rodová segregácia sa prejavuje už na úrovni študujúcich na vysokých školách predovšetkým v rodovo odlišnej orientácii žien a mužov na jednotlivé typy odborov štúdia. Tá sa najvýraznejšie prejavuje v technicky orientovaných študijných odboroch, ktoré sú považované za prirodzene typicky mužské oblasti. Výrazná vertikálna rodová segregácia sa prejavuje aj v oblasti riadenia vedecko-výskumných a akademických inštitúcií.
- Dostupné štatistické údaje potvrdzujú **rodové rozdiely v akademickej kariére** a preukazujú rodovú nerovnováhu tak z hľadiska akademického kariérneho postupu, ako aj z hľadiska účasti na riadení a rozhodovaní.

3. OBLASŤ INTERVENCIE

VZDELÁVANIE, VEDA, VÝSKUM

Ciel': 3. Zlepšenie uplatňovania rodovej rovnosti vo vzdelávaní, vede a výskume

- ***Operačné ciele:***

- Zlepšiť úroveň poznania v oblasti ľudských práv žien a rodovej rovnosti zabezpečením kontinuálneho a širokoplošného vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania;
- Eliminovať negatívne rodové stereotypy vo vzdelávaní;
- Vytvoriť prostredie a účinné mechanizmy implementovania rodovej rovnosti vo sfére vedy, výskumu a vysokoškolského vzdelávania;
- Prehlbovať poznanie o existujúcich formách nerovnosti žien a mužov prostredníctvom posilnenia výskumov v tejto oblasti a rodových štatistík.

4. DÔSTOJNOSŤ A TELESNÁ INTEGRITA

- Termínom **rodovo podmienené násilie** sa označuje akýkoľvek násilný čin alebo hrozba násilia, ktoré sú dôsledkom mocenských nerovností založených na rigidných rodových rolách. V medzinárodných dokumentoch sa ako synonymum rodovo podmieneného násilia používa pojem násilie na ženách, pretože ženy a dievčatá sú vystavené podstatne väčšiemu riziku rodovo podmieneného násilia ako muži. Zároveň sa násilie na ženách chápe ako porušenie ľudských práv a forma diskriminácie žien. Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu, 2011, dostupné, <http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/convention-violence/convention/Convention%2010%20Slovak.pdf>

3. OBLASŤ INTERVENCIE

DÔSTOJNOSŤ A TELESNÁ INTEGRITA

Cieľ: 4. Posilnenie autonómie a telesnej integrity žien eliminovaním degradujúcich a násilných prejavov voči ženám.

Operačné ciele:

- Zabezpečiť dôstojnosť žien z pohľadu verejne prezentovaného obrazu žien odstraňovaním sexizmu v médiách;
- Zvýšiť citlivosť verejnosti voči prejavom nerovnosti mužov a žien;
- Posilniť účinnú elimináciu násilia na ženách a zabezpečiť účinnú ochranu, pomoc a podporu ženám zažívajúcim násilie a ich deťom v súlade s Istanbulským dohovorom;
- Potláčať a stíhať sexuálne obťažovanie a prejavy sexuálneho násilia voči ženám i mužom;
- Posilniť osobnú autonómiu žien v oblasti uplatňovania sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv v z hľadiska zabezpečenia univerzálneho a nediskriminačného prístupu žien k týmto službám;
- Tento operačný cieľ je podrobne rozpracovaný v Národnom akčnom pláne pre elimináciu a prevenciu násilia na ženách na roky 2014-2019.

5. INŠTITUCIONÁLNE A LEGISLATÍVNE ZABEZPEČENIE RODOVEJ ROVNOSTI

- V súčasnosti existujúci inštitucionálny mechanizmus sa zakladá na participatívnom ako aj formálnom mechanizme na úrovni štátnej správy.
- Novelou *Kompetenčného zákona* bolo od 1. 10. 2012 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „MPSVR“) ustanovené za ústredný orgán štátnej správy pre rodovú rovnosť a rovnosť príležitostí a koordináciu štátnej politiky v danej oblasti. *Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí* (ďalej len „ORRRP“) MPSVR reprezentuje SR v rôznych medzinárodných orgánoch a poradenských komisiách a vykonáva popri štandardných úlohách aj funkciu koordinátora pre horizontálnu prioritu rovnosť príležitostí v štrukturálnych fondoch.
- Participatívny orgán v podobe *Rady vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť* (ďalej len „Rada vlády“) bol vytvorený v roku 2011. Podľa schváleného štatútu je Rada vlády stálym odborným, poradným, koordinačným a konzultatívnym orgánom vlády SR aj v oblasti presadzovania zásady rovnakého zaobchádzania a princípu rovnosti vrátane rodovej rovnosti a sleduje vnútroštátne plnenie medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky v oblasti ochrany ľudských práv, predovšetkým záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných dohovorov, vrátane súvisiacich opčných protokolov ratifikovaných Slovenskou republikou.
- Jedným z výborov rady je *Výbor pre rodovú rovnosť*, ustanovený ako odborný poradný orgán Rady vlády. Sekretariát výboru je spoločným sekretariátom aj pre tri výbory rady a sídli na MPSVR SR; odborne zastrešuje činnosť výboru ORRRP.

5. OBLASŤ INTERVENCIE INŠTITUCIONÁLNE A LEGISLATÍVNE ZABEZPEČENIE

Cieľ: 5. Zabezpečenie prierezového a participatívneho inštitucionálneho mechanizmu na presadzovanie rodovej rovnosti

Operačné ciele:

- Posilniť inštitucionálne zabezpečenie a odbornosť v oblasti rodovej rovnosti na úrovni verejnej správy ako aj na úrovni NR SR;
- Posilniť udržateľnosť a nezávislosť MVO pôsobiacich v oblasti rodovej rovnosti a ľudských práv žien;
- Zlepšiť vymáhateľnosť dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa Antidiskriminačného zákona a posilniť a zefektívniť nástroje na jeho presadzovanie.

6. MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA A ROZVOJOVÁ POMOC

- Na úrovni Európskej únie a Rady Európy, ale aj iných medzinárodných organizácií, ktorých je SR členským štátom ako je OSN, OBSE, OECD a NATO, má presadzovanie rodovej rovnosti dlhodobú a hlboko zakorenenú tradíciu vrátane vytvorených inštitucionálnych mechanizmov. Tieto predstavujú pre SR neoceniteľnú možnosť získavania nových poznatkov a dobrých skúseností, ktorých prenos do praxe SR napomôže efektívnejšiemu nastaveniu verejných politík pre odstraňovanie rodových rozdielov v sociálnom postavení mužov a žien.

6. OBLASŤ INTERVENCIE MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA A ROZVOJOVÁ POMOC

Ciel': 6. Uplatňovanie rodového hľadiska v medzinárodnej spolupráci

Operačné ciele:

- **Zabezpečiť efektívnu spoluprácu v oblasti rodovej rovnosti na úrovni EÚ, Rady Európy a iných organizácií;**
- **V rámci predsedníctva SR v Rade EÚ integrovať agendu rodovej rovnosti ako neoddeliteľnú súčasť verejných politík a využiť ho ako príležitosť na zvýraznenie rodovej rovnosti v politikách EÚ;**
- **Uplatňovať rodové hľadisko v rozvojovej pomoci.**

AKČNÝ PLÁN RODOVEJ ROVNOSTI NA ROKY 2014-2019

Plán rámcovo vychádza zo Stratégie a intervnuje vo všetkých oblastiach definovaných stratégiou a jej cieľmi, a to:

- **Ekonomická nezávislosť:** Posilňovanie ekonomickej nezávislosti žien odstraňovaním rodových rozdielov na trhu práce;
- **Rozhodovanie:** Zníženie rodových rozdielov v participácii žien a mužov v rozhodovacích pozíciách;
- **Vzdelávanie:** Zlepšenie uplatňovania rodovej rovnosti vo vzdelávaní, vede a výskume;
- **Dôstojnosť:** Posilnenie autonómie a telesnej integrity žien eliminovaním degradujúcich a násilných prejavov voči ženám;
- **Inštitucionálny mechanizmus:** Zabezpečenie prierezového a participatívneho inštitucionálneho mechanizmu na presadzovanie rodovej rovnosti;
- **Medzinárodné vzťahy:** Uplatňovanie rodového hľadiska v medzinárodnej spolupráci.

Navrhované úlohy sú formulované s ohľadom na operačné ciele a pomenávajú konkrétne kroky a aktérov zodpovedných za ich plnenie.

AP obsahuje 64 úloh.